

PATVIRTINTA  
Panevėžio gamtos mokyklos  
direktorius 2022 m. birželio 23 d.  
įsakymu Nr. VĮ- 94

## PANEVĖŽIO GAMTOS MOKYKLA

### NEFORMALIOJO APLINKOSAUGINIO ŠVIETIMO PROGRAMA „ŽALIAS VAIKO PASAULIS“

#### I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

Panevėžio gamtos mokykla, biudžetinė įstaiga, Smėlynės g. 171, Panevėžys LT-37450, neformaliojo vaikų švietimo mokyklų grupė.

Programą rengė darbo grupė, patvirtinta Panevėžio gamtos mokyklos direktoriaus 2022 m. kovo 16 d. įsakymu Nr. VĮ- 36.

**Ugdymo kryptis** – gamta, ekologija

**Programos kodas** Neformaliojo švietimo programų registre (NŠPR) – 120800362

**Programos apimtis ir trukmė** – 37 savaitės po 2 pedagogines val., iš viso 74 pedagoginės val. per metus

**Tikslinė amžiaus grupė** – *priešmokyklinio amžiaus mokiniai*

**Programos tikslas** – ugdyti vaiko pasaulio pažinimo kompetencijas per artimiausios gamtinės aplinkos tyrinėjimą ir pažinimą.

**Programos uždaviniai:**

1. Skatinti vaikų smalsumą bei pomėgį tyrinėti, akcentuojant pozityvų emocinį ryšį su aplinka.
2. Suteikti vaikams pirmąsias elementarias aplinkosaugines žinias ir skatinti jas pritaikyti praktinėje veikloje.
3. Formuoti dorinį vaiko santykį su aplinkiniu pasauliu per kūrybines, saviraiškos priemones.

**Kompetencijos, kurias įgis arba patobulins vaikai, baigę programą:**

\*Pažinimo kompetencija: aiškinti gamtos pasaulį naudojantis taikomomis žiniomis, išsikelti realius mokymosi tikslus, pasirinkti mokymosi strategijas ir priemones, įsivertinti mokymosi pažangą; tobulinant dalykines žinias bei gebėjimus; būti atkakliam ir turėti teigiamą požiūrį į mokymąsi, plėsti akiratį, klausti ir ieškoti atsakymų, daryti išvadas.

\*Kūrybiškumo kompetencija: gebėti tyrinėti, stebėti, mąstyti kūrybingai, drąsiai kelti idėjas, inicijuoti idėjų įgyvendinimą, įtraukti kitus, aktyviai ir kūrybingai veikti, pagrįstai rizikuoti, mokytis iš nesėkmių, vertinti asmeniškai ir kitiems reikšmingas kūrybines idėjas, gebėti spręsti problemas.

\*Socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos kompetencija: gerbti kitų jausmus, poreikius ir įsitikinimus, pozityviai bendrauti, būti atsakingu, valdyti konfliktus, padėti kitiems ir priimti pagalbą, dalyvauti bendruomenės ir visuomenės gyvenime, pažinti save ir save gerbti, įvertinti savo jėgas ir priimti iššūkius, kryptingai siekti tikslų, atsispirti neigiamai įtakai, laikytis duoto žodžio, valdyti emocijas ir jausmus

**Kompetencijų (įsi)vertinimas ir pasiekimų paliudijimas**

Kompetencijų (įsi)vertinimą reglamentuoja Panevėžio gamtos mokyklos mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarka. Ugdymo proceso eigoje naudojamas formuojamasis vertinimo būdas. Mokinių pasiekimai, naujos žinios bei įgytos kompetencijos gali būti paliudytos pasirenkant

stebėjimo, pokalbio, diskusijos, vaiko pasakojimo, jo darbėlių ir veiklos analizės metodus. Sudaromos galimybės būti pripažintam, dalyvauti įvairiuose konkursuose, viktorinose, akcijose, kūrybinių darbų parodose ir kt. Tokiu būdu (įsi)vertinimas vyksta kaip nuolatinis procesas. Ugdomos kompetencijos turi tiesioginės įtakos vaiko gyvenimo įgūdžiams, emociniam intelektui, vertybinėms nuostatoms. Pasibaigus mokslo metams, arba renginių metu, už asmeninius pasiekimus mokiniai apdovanojami diplomais, padėkos raštais, prizais. Išklausiems programą (ne mažiau 60 proc. užsiėmimų) įteikiamas mokyklos direktoriaus patvirtintas programos baigimo pažymėjimas.

## II SKYRIUS PROGRAMOS TURINYS, METODAI, PRIEMONĖS

### **Bendrieji reikalavimai ugdymo turinio metinių valandų paskirstymui:**

\*ne mažiau 40 proc. veiklų organizuojama lauke;

\*ne mažiau kaip 4 užsiėmimai per metus atitinka mokyklos direktoriaus patvirtintus STEAM kriterijus: mokytojo pasirinktas ugdymo organizavimo modelis gali apimti projektinę ilgalaikę veiklą arba atskirus užsiėmimus, turinčius STEAM elementų.

\*ne mažiau kaip 2 kartus per pusmetį veiklos organizuojamos Panevėžio gamtos mokyklos edukacinėse aplinkose.

Eil. Nr.	Sudėtinė dalis (tema)	Veiklos apibūdinimas	Trukmė (pedago ginės darbo val.)
1.	Susipažinkime – vandens, šviesos, oro, vėjo, dirvožemio karalystės	<p>*Vandens apytakos ratas gamtoje „Lašelio kelionė“. Pagrindinės vandens savybės ir būsenos (skystis, ledas, garai). „Geri“ ir „blogi“ vandens darbai. Vandens reikšmė gyvybės egzistavimui Žemėje, jo naudojimas ir apsauga. Kovo 22-oji – pasaulinė vandens diena.</p> <p>*Šviesa ir energija. Saulės reikšmė gyvybės egzistavimui Žemėje. Dangaus šviesuliai teikia šviesą ir šilumą. Pavasario ir rudens lygiadieniai. Kovo 20-oji – pasaulinė Žemės diena. „Dangaus energetika“ (alternatyvioji energetika - vėjo ir saulės jėgainės). Elektros energijos taupymas.</p> <p>*Oras ir klimato reiškiniai. Metų kaitos ratas. Debesuotumo, oro, vėjo krypties tyrimai ir stebėjimai. Oro tarša, taršos šaltiniai ir jų prevencija. Koks būna vėjas ir kokie jo „geri“ ir „blogi“ darbai.</p> <p>*Dirvožemis, jo savybės ir nauda. Dirvožemio tarša, taršos šaltiniai ir jų prevencija. Dirvožemio draugai. Kompostas.</p>	18
2.	Mūsų draugai augalai ir gyvūnai	<p>*Augalų reikšmė žmogui. Augalo gyvybės ratas. Augalai mieste, kaimo sodyboje, miške, pievoje. Kambariniai ir vaistiniai augalai. Pavojingi ir nuodingi augalai.</p> <p>*Gyvūnų įvairovė, jų reikšmė žmogui. Mūsų krašto laukiniai gyvūnai ir paukščiai. Naminiai gyvūnai ir gyvuliai. Gamtos mokyklos gyvūnai, jų poreikiai, priežiūra. Pavojingi gyvūnai: erkės, gyvatės, bitės, vapsvos.</p>	18

		*Gyvūnų gerovė – žmogaus atsakomybė. Saugus elgesys su gyvūnais. Kaip elgtis radus gyvūną gamtoje. Kodėl vabaliukams reikalingi namai. Spalio 4-oji – pasaulinė gyvūnų globos diena. Mano augintinis. Rūpinimasis augalija ir gyvūnija, Lietuvos Raudonoji knyga.	
3.	Žalia žinutė	*Sveikas gyvenimo būdas: maistas, sveiko maisto piramidė, fizinis aktyvumas, poilsis, judėjimas. Asmens higiena, savitvarka, grūdinimasis. Žalingi įpročiai, jų prevencija. Triukšmas, jo prevencija. *Atliekų rūšiavimo ir perdirbimo svarba ir nauda. Atliekų rūšiavimo taisyklės; kas netinka perdirbti, rūšiavimo ir perdirbimo simboliai. Kasdieniniai pirkiniai: būkime draugiški aplinkai. Paskutinis lapkričio šeštadienis – Nepirkimo diena. *Darnūs sprendimai namų ūkyje (energija, atliekos, transportas, vanduo, tausojantis vartojimas). Žmogaus veikla keičia aplinką, pagrindinės ekologinės problemos (didmiesčiai, žemė ir sveikata, klimatas). Transporto keliamos ekologinės problemos. Ką galima pakeisti? *Kultūringo elgesio gamtoje taisyklės (poilsio vietose, miškuose, prie laučavietės ir kt.)	14
4.	Pažink save veikloje	*Dalyvavimas renginiuose, ekologinėse akcijose, ilgalaikiuose stebėjimuose, tyrinėjimuose, aplinkos puoselėjimo talkose, kūrybinėse pažintinėse veiklose, projektuose ir kt.	20
5	Būk saugus	*Pėsčiojo atsakomybė ir savisauga artimoje eisimo aplinkoje. Grupės susitarimai dėl saugaus elgesio užsiėmimų metu. *Patyčių prevencija – niekas neturi tavęs skriausti. Specialiųjų tarnybų telefonai, kuriais reikėtų kreiptis pagalbos, įvykus nelaimei ar ištikus bėdai. *Būk atsargus ir saugus buityje: su ugnimi ir verdančiais skysčiais, elektriniais prietaisais, cheminėmis medžiagomis, darbo įrankiais. * Išvenk pavojų gamtoje: saugus elgesys žiemą prie užšalusių vandens telkinių, esant slidžiai kelio dangai; saugus elgesys vasarą prie vandens, miške.	4
Iš viso pedagoginių darbo val.:			74

### Metodai:

Žaidimai, pokalbiai, ilgalaikiai ir trumpalaikiai stebėjimai, tyrinėjimai, eksperimentai, kūrybiniai darbai, praktiniai darbai mokyklos darže, išvykos į gamtą, viktorinos, vaidinimai, konkursai, refleksijos ir kt.

### Priemonės:

Gamtos mokyklos edukacinių erdvių stendai, ekspozicijos, pakeltos lysvės, darbo įrankiai, priemonės praktinei, kūrybinei veiklai, stebėjimams, eksperimentams organizuoti, sporto inventorių, lauko ir stalo žaidimai ir kt.

### III SKYRIUS UGDYMO TURINIO PLANAVIMAS

Neformaliojo švietimo mokytojas, vadovaudamasis šia programa ir atsižvelgdamas į mokinių poreikius ir interesus bei reikalavimus ugdymo turinio metinių valandų paskirstymui, mokslo metams rengia ilgalaikį planą (1 priedas). Jį pateikia suderinimui direktoriaus pavaduotojui ugdymui iki rugsėjo 15 d.

#### **Programos pritaikymas įvairių ugdymosi poreikių turintiems mokiniams**

Programą įgyvendina neformaliojo švietimo mokytojai, turintys ne mažesnę nei vidurinę išsilavinimą ir išklause pedagoginių psichologinių žinių kursą, gebantys praktinėje veikloje taikyti žinias, būtinas ugdyti mokinius, turinčius specialiųjų ugdymosi poreikių. Ugdytojai geba atpažinti įvairių ugdymosi poreikių turinčių mokinių skirtumus, pomėgius ir poreikius, užtikrinti pagalbą bei paramą ir kurti palankias mokymosi bei jausenos sąlygas, siekiant ne tik pažinimo, bet ir socialinių tikslų. Bendradarbiaujant mokiniui ir mokytojui ugdymas individualizuojamas atsižvelgiant į vaiko asmenybę, galimybes, poreikius ir pasiekimus. Ugdantis grupėje kuriamos teigiamos emocijos, sudaromos sąlygos gerai vaiko savijautai, mokomasi spręsti tarpasmeninius santykius, priimti bendrus sprendimus, dalytis darbais ir atsakomybėmis

#### **Programos viešinimas**

Informacija apie programą ir jos veiklas viešinama Panevėžio gamtos mokyklos internetinėje svetainėje [www.gamtosmokykla.lt](http://www.gamtosmokykla.lt), mokyklos socialinio tinklapio *Facebook* paskyroje.

Panevėžio gamtos mokyklos  
neformaliojo aplinkosauginio  
švietimo programos  
1 priedas

SUDERINTA

\_\_\_\_\_ (pareigos, vardas, pavardė)

\_\_\_\_\_ (parašas)

\_\_\_\_\_ (data)

## PANEVĖŽIO GAMTOS MOKYKLOS

**Grupės** \_\_\_\_\_  
(grupės pavadinimas)

### 20...-20.... M. M. ILGALAIKIS PLANAS

Ilgalaikis planas parengtas pagal Panevėžio gamtos mokyklos neformaliojo aplinkosauginio švietimo programą

\_\_\_\_\_ (programos pavadinimas ir patvirtinimas, kodas NŠPR)

**Planą parengė** \_\_\_\_\_  
(mokytojo vardas, pavardė, kvalifikacija)

#### Grupės charakteristika

#### Tikslas

#### Uždaviniai

#### Turinys ir jo organizavimas laike

Savaitė	Numatoma užsiėmimo data	Tema	Pedago ginių valandų sk.	Ugdymo gairės
1	2	3	4	5
1				
2				
Iš viso val.:				
Iš jų: užsiėmimai lauke STEAM veiklos Užsiėmimai Gamtos mokyklos edukacinėse erdvėse				

Planą parengusio parašas: